

RYHMÄMUOTOISUUS JA TOIMINNALLISUUS SOSIAALITYÖSSÄ AIKUISTEN KANSSA

EDELLYTYKSET RYHMÄMUOTOISELLE JA TOIMINNALLISELLE SOSIAALITYÖLLE

- organisaation sitoutuminen
- esimiehen ja tiimin tuki
- suunnittelun ja koordinoinnin resursointi, luottamuksellisuus
- innostava monikanavainen markkinointi
- toimivat tilat ja toimintaraha
- eettisyys toiminnassa ja yhteiset pelisäännöt
- tarvelähtöisyys ja asiakasosallisuus ryhmiä suunniteltaessa
- asetettava ryhmän tavoitteet ja asiakkaan omat henkilökohtaiset tavoitteet
- selkeät roolit ja vastuut
- ryhmä osaksi asiakkaan prosessia ja suunnitelmaa, jatkopoluista huolehtiminen
- ohjaajien joustavuus, huumori ja heittäytymiskyky
- ryhmän ohjaustaidot
- menetelmällinen osaaminen
- voimaannuttavien keinojen käyttö, esimerkiksi taidelähtöisyys ja pelillisuus
- yhteistyö eri toimijoiden kanssa
- toiminnan prosessin arviointi
- vaikutusten arviointi ja asiakaspalaute
- porkkanoita: matkaliput, tarjoilut

YHTEISSUUNNITTELU ENNEN RYHMIÄ/TOIMINTAA JA TOIMINNAN AIKANA

- Toimintaa ei kannata suunnitella ilman asiakkaita, asiakas kumppaniksi toiminnan, toteutuksen ja budjetin suunnitteluun
- Kokemusosaaminen käyttöön: kehittäjäasiakkaat ja kokemusasiantuntijat
- Työntekijän rooli fasilitoija ja valmentaja ja tasavertainen osallistuja
- Asiakkaasta asiantuntijaksi
- Mietittävä, mihin tarpeisiin vastataan
- Toiminta suunnitellaan houkuttelevaksi ja asiakkaiden näköiseksi nimestä lähtien

HYÖDYT ASIAKKAALLE

- sosiaalisia taitoja, sosiaalisia suhteita, vertaistukea
- itseluottamusta, rohkaistumista ja positiivisia kokemuksia ryhmästä
- mielekästä tekemistä arkeen, hyvinvointia, voimavarat ja vahvuudet esille
- uusia taitoja, uusia kokemuksia ja uusia alkuja, toimijuutta ja unelmia
- luottamuksen lisääntyminen viranomaistoimintaan, roolien kääntyminen ja tasa-arvoistuminen
- kokemus kuulluksi ja nähdyksi tulemisesta; ryhmässä tulee esille asioita, joita ei toimistotyössä ehkä saada esille; tulee esille tuen tarpeita ja toisaalta vahvuuksia

HYÖDYT TYÖNTEKIJÄLLE JA PALVELUJÄRJESTELMÄLLE

- kynnys palveluihin voi madaltua, mahdollisuus palveluohjaukseen
- valtasuhteiden purkaminen, järjestelmäkeskeisyys vähenee
- uusien menetelmien luova käyttöönotto; toiminnallisuus helpottaa vuorovaikutusta
- ryhmässä syntyy uusi tekemisen tapa: kohtaamispaikka
- ymmärrys asiakkaan tilanteesta; ymmärrys rakenteista ja mahdollisuus vaikuttamistyölle yhdessä asiakkaiden kanssa
- työn merkityksellisyys lisääntyy
- iloa ja energiaa työhön; arkityöhön uusia käytäntöjä ja vaihtelua
- oman osaamisen laaja-alaisempi hyödyntäminen

TOIMINNALLISUUDEN MAHDOLLISUUDET ERI LAISISSA RYHMISSÄ

KYNNYSTÄ MADALTAVA

toiminnallisuus
sisältöinä ja
houkuttimena
osallistua

toiminnan ohessa
keskustelu helpottuu

jalkautuminen
ulos virastoista

avoimet ryhmät

retket ja kahvit

OSALLISTAVA ARVIOINTI

toiminnallisuus
tuen tarpeen,
elämäntilanteen
ja vahvuuksien
selvittämisessä

toiminnallisuus
asiakkaan osallisuuden
edistäjänä

sosiaalityön ja
ohjauksen osaamisen
yhdistäminen

Esimerkkinä:
[KieliStartti](#)

OSALLISUUTTA LISÄÄVÄ TOIMINTA

toiminnallisuus
sisältöinä

toiminta helpottaa
osallistumista ja
vuorovaikutusta

voimavara lähtöisyys

vertaistuki

Esimerkkinä:
[peliryhmä](#) ja
[taidelähtöinen
ryhmä](#)

YHTEIS- KEHITTÄMINEN

toiminnallisuus
hyvän ilmapiirin
luomisessa

toiminnallisuus auttaa
keskustelemaan ja
jakamaan kokemuksia

luovuus ja ilo

voimaantuminen
ja onnistumisen
kokemukset

Esimerkkinä
[pelin kehittämisryhmä](#)

TOTEUTUS/SUUNNITELMA

TOIMINNALLISUUS JA YKSILÖTYÖ

- Toiminnallisuus ja ryhmämuotoisuus ei ole itseisarvo kaikille asiakkaille
- Toiminnalliset menetelmät yksilötyössä, esim. [Pelitarina](#)
- Yksilötyössä voi motivoida osallistumaan ryhmään, usein tarvitaan yksilötyötä ennen ryhmään osallistumista
- Yksilötyötä tarvitaan ryhmän rinnalla ne voivat tukea toisiaan ja lisätä työn vaikuttavuutta. Ryhmä voi aktivoida muutosprosessin asiakkaassa ja hän tarvitsee siihen tukea myös ryhmän aikana ja jälkeen.
- Ryhmistä voi tuoda yksilötapaamisiin toiminnallisia välineitä, rohkeus kasvaa kokeilla myös yksilötyössä
- Arviointi: miten asiakkaan omat tavoitteet ja ryhmän tavoitteet saavutettiin?

ARVIOINTI: RYHMÄARVIOINTIMALLI YKSILÖ- JA RYHMÄTASOLLA

- Arviointi tekee toiminnan näkyvämmäksi niin asiakkaille kuin työntekijöille ja johdolle
- Mallissa jokaisen tapaamisen jälkeen asiakkaan antama arvio sitouttaa häntä paremmin omiin tavoitteisiin ja toimintaan
- Arviointitieto tukee ja suuntaa asiakkaan suunnitelmallisen sosiaalityön prosessia
- Arviointimallin kautta saatavalla tiedolla voidaan kehittää ryhmätoimintaa ja viedä vaikutustietoa päättäjille
- Lue lisää [ryhmäarviointimallista](#).

Tämä koonti on syntynyt PRO SOS -hankkeessa tehtyjen ryhmämuotoisten toimintojen arviointien sekä työntekijöiden ryhmäkeskusteluiden pohjalta.